

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Kongresi izlenimleri

Prof. Dr. Ahmet Yaser Müslümanoğlu

1956 yılında İstanbul'da doğdu. İlk ve ortaöğretimini İstanbul'da bitirdi. 1980 yılında İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesinden mezun oldu. 1987 yılında Üroloji Uzmanlığını aldı. 1994 yılında doçent, 2009 yılında da profesör oldu. 2010 yılından itibaren İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Başhekim olarak görev yaptı. Müslümanoğlu, başhekimlik ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Merkez Müdürü görevlerini halen sürdürmektedir. Aynı zamanda Sağlık Bilimleri Üniversitesinde Fitoterapi Doktora öğrencisidir ve apiterapi sertifikasına sahiptir.

Dr. Kanat Tayfun

1972 yılında Ankara'da doğdu. 1989'da Ankara Anadolu Lisesinden, 1996'da İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesinden mezun oldu. 2003-2004 yılları arasında Marmara Üniversitesi MBA (Ürün Yönetimi ve Pazarlama), 2005 yılında Marmara Üniversitesi Sağlık Ekonomisi ve Hastane Yönetimi bölümünü bitirdi. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Fitoterapi Doktora Programı öğrencisi olan Tayfun, Hipnoz, Kupa, Apiterapi, Sülük, Ozon, Müzikterapi, Proloterapi, Refleksoloji uygulayıcısı ve eğitmenidir. İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Merkez Sorumlu Hekimi olarak görevini sürdürmektedir.

Ülkemiz açısından dünyaya örnek olma anlamında Sağlık Bakanlığınca 2014'te yayımlanan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından örnek gösterilen yönetmeliğin gerekliliği olarak uygulama yetkisinin hekim ve diş hekimlerine verilmesi, geleneksel ve tamamlayıcı tıp ile şu anda uyguladığımız tıbbi uygulamalarının bir potada eritilmesi ana görev ve hedeflerimiz arasında. Tıbbin alternatifinin olmayacağı, tüm uygulamaların hekimler tarafından yapılması, güvenilirlik vurgusu anlamında çok önemlidir. Anadolu, yüzyıllar boyunca birçok kadim medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu tarihi derinlik, beraberinde büyük bir bilgi birikimi getirmiştir. Önemli tıbbi buluşlara, tıp uygulamalarına ev sahipliği yapan Anadolu'da: Hipokrat, Galen, İbn-i Sina, Dioskorides, İbnü'l Baytar, Merkez Efendi gibi tıp alanında daha nice bilim adamları tıbbın doğmasına ve gelişmesine katkı sağlamıştır. Anadolu, insanlık tarihine tanıklık eden medeniyetlerin beşiğidir. Asırlar öncesinden günümüze miras kalan ve bugün dünyada kabul gören Anadolu Tıbbi, günümüz geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları için değerli kaynakçadır. Günümüzde yeniden ilgi gören geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları, bilgi, inanç ve toplumsal

tecrübeleri de içinde barındıran, tarihi derinliği bulunan uygulamalardır. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarına toplumun farklı kesimlerinin erişebilmesi bu uygulamaların kanıta dayalı olarak sağlık sistemine entegre edilmesi, uygulayıcıların ve uygulamaların standardize edilmesi önem arz etmektedir. Dünya Sağlık Örgütü 2014-2023 "Geleneksel Tıp Stratejileri" ile ülkelerin bu alanda düzenleme yapma ve modern sağlık sistemlerini geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları açısından güçlendirmeleri konusunda teşvik etmiştir.

Doğu kültürü ile Batı kültürü arasında köprü vazifesi gören ülkemizde, T.C. Cumhurbaşkanlığı himayelerinde Sağlık Bakanlığı ve Sağlık Bilimleri Üniversitemiz iş birliği, Dünya Sağlık Örgütü'nün sponsorluğu ile 19-22 Nisan 2018 tarihleri arasında İstanbul Kongre Merkezi'nde "1. Uluslararası Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Kongresi ve Fuarı" yapılmıştır. "Medeniyetlerin Beşiğinde; Anadolu Tıbbi" sloganı ile yola çıktığımız kongre ve fuar etkinliği, dünyanın farklı bölgelerindeki geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları alanındaki yeni gelişmelerin paylaşılması adına temsili yüksek bilimsel altyapısı güçlü bir kongre gerçekleştirilmiştir. Dört günlük bilimsel programda, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları alanlarına katkı sunmuş bilim insanlarının ve

uygulayıcıların bildiri sunumları, poster sunumları, vaka tartışmaları ve atölye çalışmalarıyla geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları ele alınmıştır. Kongre etkinlikleri kapsamında Kongre ile eş zamanlı olarak halka açık Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Fuarı gerçekleştirilmiştir. Fuar alanında kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra kamu yararına faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının tanıtım stantları ile halkımızın geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları alanındaki farkındalığı artırılmıştır. Ayrıca fuar alanında yerli ve yabancı ticari işletmeler tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerinde bulunmuşlardır. "Medeniyetlerin Beşiğinde; Anadolu Tıbbi" sloganı ile yola çıktığımız kongremiz ilklere imza atmış kapsamı ile ülkemizin uluslararası görünürlüğüne çok önemli bir katkı sağlamıştır.

Kongre Amaçları

Türkiye'nin geleneksel ve tamamlayıcı tıp alanında uluslararası ölçekte konumlandırılması: Anadolu'nun tıbbın doğduğu ülkelerden biri olduğu, Doğu-Batı arasında gelişim ve dağılım yolu olduğu, devlet politikası olarak değerlendirilmesi, Türkiye'nin bu alanda markalaşması gerektiği, toplumsal altyapı ve mevzuat çalışmalarının gelişmişlik düzeyinin uluslararası düzlemde görünürlüğünün sağlanması,

medeniyetimizden günümüze miras kalan geleneksel ve tamamlayıcı tıp alanında sağlık kültür birikiminin ve zengin şifalı bitki potansiyelinin uluslararası platformlarda tanıtılması amaçlanmıştır.

Bilimsel, kültürel ve sosyolojik alanda bulunan karşıtlık algısının değiştirilmesi: Modern sağlık hizmetinin tamamlayıcısı ve destekleyicisi olduğunun, sağlık bilinci ve kültüründe bu uygulamaların önemli yeri olduğunun, inanç ve aidiyet barındırması yönüyle insancıl olduğunun, tarihsel milli kültürümüzün ve yaklaşık otuz ülkeye ait geleneksel ürünlerin akademisyenlere ve halka tanıtılması amaçlanmıştır.

Modern tıp ve tamamlayıcı tıbbın entegrasyonunun sağlanması: Dünya Sağlık Örgütü'nün iş birliği ve 2014-2023 Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Stratejileri doğrultusunda, geleneksel ve tamamlayıcı tıbbın, modern sağlık sistemine entegrasyonu direktiflerinin duyurulması, ülkemizde bu alanda uygulanan mevzuatın, eğitim programlarının ve bilimsel çalışmaların tanıtılması, uluslararası ticari, hukuk, eğitim alanında oluşturulabilecek iş birliklerinin ve akademik bilimsel araştırmaların ortak altyapısının hazırlanması, sahada sağlıkçıların uygulamada olmasını sağlamak ve halkın doğru adreslere yönlendirilmesi, diğer kamu kurumlarının da dâhil edilerek desteklenmesi ve ortak sorumluluk alanlarının belirlenerek hayata geçirilebilmesi amaçlanmıştır.

Kongrede konuşulan konular: Akupunktur Uygulaması, Fitoterapi Uygulaması, Homeopati Uygulaması, Apiterapi Uygulaması, Hipnoz Uygulaması, Refleksoloji Uygulaması, Larva (Maggot) Uygulaması, Sülük Uygulaması, Kupa Uygulaması, Mezoterapi Uygulaması, Proloterapi Uygulaması, Müzik Terapi Uygulaması, Ozon Uygulaması, Osteopati Uygulaması, Kayropratik Uygulaması, Dünya Sağlık Örgütü Geleneksel Tıp Stratejisi.

Kongre için en önemli kazanımlarımızdan bir tanesi unutulmaya başlanan "Anadolu Tıbbı"nın hak ettiği yerlere, bilimsel zeminde, tekrar yapılandırılarak gelmesini sağlamak için atılan adımlar olmuştur. Kongremize beklenilenin çok üzerinde yerli ve yabancı katılım olmuştur, 4.252 kişi kayıt yaptırmıştır. Bu kongrede 63 farklı oturumda, 77 yabancı konuşmacı olmak üzere toplam 304 konuşmacı ile birlikte 495 poster bildiri sunulmuştur. 38 farklı ülkeden 189 katılımcının yer aldığı kongremizde ayrıca 19 farklı atölye çalışmasına yaklaşık 600 sağlık profesyoneli katılmıştır.

Uluslararası Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Kongresi Fuarı alanı da kurumsal ve özel sektör olarak yüksek oranda desteklenmiştir. Fuar alanı: 4 bakanlık, 1 daire başkanlığı, 7 üniversite, 4 hastane, 1 belediye, 5 dernek, 1 vakıf, 1 STK, 60 özel sektör temsilcisinin katılımları ile başarı ile gerçekleşmiştir. Tüm katılımcılar, fuar ziyaretçilerine stantlarında konularıyla ilgi bilgi vermiş ve soruları cevaplamıştır. Aynı zamanda Sağlık Bakanlığının üst düzey yöneticilerine de gerek sektörel gerekse üreticiler olarak geri bildirim birinci elden verme fırsatı yakalamışlardır. Geri bildirimlerin hepsi not alınmış, ilerleyen dönemde yapılacak öncelikli işler için yol gösterici olmuştur. Fuar alanında, "Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp" ile ilgili son derece önemli çalışmaları olan akademisyenlerimizin kitap imza günleri, serbest kürsü bölümünde çeşitli sosyal söyleşiler ile alanında uzman müzik terapi gruplarının performans gösterileri gerçekleştirmiştir. Bilimsel oturum salonlarının katılımcılar tarafından tamamen doldurulması ile aynı anlarda, Fuar alanı da hem katılımcılar hem de ziyaretçiler tarafında çok yoğun bir ilgi görmüştür.

Kongremiz ilk gününden itibaren ülkemizde sosyal medyanın önemli bir gündem konusu olmuştur. #AnadoluTıbbi etiketi ile yapılan gündem çalışması kapsamında Twitter gündeminde 2. sıraya kadar yükselerek 7 saat 13 dakika TT listesinde kalmıştır. Toplam 15,300 tweet atılarak 7 milyondan fazla kişiye erişilmiştir.

Bu önemli kongrede uluslararası bilim insanları platformunda "Anadolu Geleneksel Tıp Modelinin" deneyimleri tanıtılmıştır. Geleneksel ve tamamlayıcı tıbbın, modern tıbbın alternatifi değil, tamamlayıcısı olduğu vurgulanmıştır. Sorunun modern tıbbın geçmişle bağlarını kopararak, bu birikimi yok sayması ve insanın ruh ve beden bütünlüğünü göz ardı etmesi olduğu belirtilmiştir. Geçmişten geleceğe köprü kurulması ve tıba bir bütün olarak bakılması vurgulanmıştır. Karşılaşılan birçok sağlık sorununun tanı ve tedavisinde modern tıp ile birlikte geleneksel ve tamamlayıcı tıbbın gündeme alınmasının zamanlama açısından oldukça yerinde olduğu düşünülmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü 2014-2023 Geleneksel Tıp Stratejisi doğrultusunda geleneksel ve tamamlayıcı tıbbın kanıta dayalı, güvenilir ve etkin bir şekilde sağlık sistemine entegrasyonu amacı ile yapılan çalışmalar, "Sağlık Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı ve Türkiye Cumhuriyeti Onuncu Kalkınma

Planı" çerçevesinde tamamlanmıştır. Bu alandaki bilimsel, akılcı ve kanıta dayalı çalışmaların artırılması amacıyla 'Ar-Ge Merkezleri'nin kurulması gerekliliği oturumlarda vurgulanmıştır. Geçmişten günümüze Anadolu hekimlerinin tıp dünyasına yaptığı katkılar ve eserlerinin detaylı bir şekilde incelenmesinin gerekliliği vurgulanmıştır. Biyoteknolojik, geleneksel ve bitkisel tıbbi ürünlerin ruhsatlandırılması potansiyel önemli alanlar olup bu amaçla ekosistem oluşturulması tavsiye edilmiştir.

Ülkemizdeki doğal ürünlerin ve tıbbi aromatik bitkilerin incelenmesi sonucunda yapılan çalışmalarda, halk tarafından geleneksel olarak yapılmakta olan uygulamaların bilimsel zeminde incelenmesi ve güvenilir kanıtlar oluşturulmasına yönelik çalışmalara öncelik verilmesinin önemi vurgulanmıştır. Farklı ülkelerin geleneksel tıp yaklaşımlarının tanınması ve ortak bir terminoloji oluşturulmasına ihtiyaç vardır. Uluslararası tanı kodlama yöntemi olan ICD 11 de GETAT ile ilgili bir bölüm mevcut olmasının dünya çapında standart olarak yaygınlaştırılması için bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. Temel tıp eğitim müfredatına GETAT konu başlıklarının dahil edilmesi önerilmiştir. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları ile ilgili olarak açılacak yüksek lisans ve doktora programlarının açılmasının teşvik edilmesi tavsiye edilmiştir. DSÖ'nün çalışmalarına uyum sağlanması ve CAMbrella projesinin ikinci aşamasına ülkemizin katkı sağlamanın faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Yeni ürün ve hizmetler üretmek, ülkemizin hammadde tedarikçisi konumundan nitelikli, katma değerli ürün ve hizmet ihraç eden ülke haline getirilmesi hedeflenmesi vurgulanmıştır. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları günümüz teknolojileri ile entegre edilerek bu konuda çalışmaların yapılması teşvik edilmesi gereğinin altı çizilmiştir. Dünyada GETAT alanında en kapsamlı kongre Cumhurbaşkanlığımızın himayesinde başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiş oldu.